

Eind 2010 werden de activiteiten van de voormalige Coöperatieve Vennootschap Costentpark stopgezet. Alle aanplanten met 'moederbomen' waarvan vermeerderingsmateriaal werd aangeboden aan de leden van het Costentpark, werden geroid. De stopzetting betekende echter de start van een nieuw verhaal: sinds 2010 wordt een nieuw 'Enthoutpark' uitgebouwd, echter met andere doelstellingen en modaliteiten. Vanaf juli-augustus zullen boomtelers die lid zijn van het PCS de mogelijkheid hebben 'introductiemateriaal' te bekomen van een collectie 'interessante en nieuwe' sierbomen-cultivars.

.....
Filip Rys

Van het vroegere Costentpark tot het huidige Enthoutpark

Tot eind 2010 werd op de percelen van het PCS tijdens de zomer- en winterperiode vermeerderingsmateriaal geproduceerd voor leden van het Costentpark. Dit betekende een behoorlijke bedrijvigheid op de percelen met moederplanten teneinde de aanplant te vrijwaren van ziekten en plagen en de nodige teelt-handelingen uit te voeren om de leden zo productief mogelijk te voorzien van het gewenste vermeerderingsmateriaal van virusgetoetste fruitvariëteiten van 3 gewassen (*Malus*, *Prunus* en *Pyrus*) en soortechte sier(boom)gewassen.

De Coöperatieve Vennootschap Costentpark (Coöperatief Stek- en Enthoutpark voor de Sierteelt) werd opgericht in 1987 op initiatief van het Verbond van Boomtelers, met als doel het voortbrengen van soortecht en virusvrij stek- en enthout van diverse sierheesters en bomen. Iedere boomteler had de mogelijkheid tot deelname en samenwerking binnen de Coöperatieve

Vennootschap. De aanplant werd gestart in 1988, de eerste afname werd gerealiseerd in 1991.

Tijdens de periode van maximale activiteit was meer dan 4 ha in productie en leverde de Coöperatieve jaarlijks meer dan 25.000 twijgen af aan 62 leden. Om de zuiverheid van het basismateriaal te blijven garanderen, werden jaarlijks controles uitgevoerd. De twijgen met vermeerderingsmateriaal werden tegen een vastgelegde kostprijs afgenomen door de leden. Het beheer van de percelen en aanplant inzake onkruidbeheersing, beheersing van ziekten en plagen, instandhouding van soortechtheid en vernieuwing van soorten/variëteiten volgens de vraag van leden en hun afnemers, werd uiteindelijk niet langer houdbaar qua rendabiliteit. De nodige vervanging van virusvrije fruitvariëteiten werd in een aantal gevallen moeilijk: vele cultivars waren na verloop van tijd niet meer beschikbaar bij vermeerderders als 'virusgetoetst'. Bij soortecht materiaal werd het

afstemmen van het aanbod op de vraag van de coöperanten een toenemend probleem, waardoor voor sommige cultivars een overaanbod en voor andere cultivars een tekort in vermeerderingsmateriaal ontstond.

Ook in het buitenland hebben vermeerderingstuinen te maken met dezelfde problematiek. De productie van entmateriaal is moeilijk rendabel te houden, zeker voor het merendeel van de cultivars, waar de vraag onvoorspelbaar en tot een te laag niveau kan dalen.

De Coöperatieve werd uiteindelijk ontbonden in 2010; de aanplanten werden opgeruimd in het voorjaar van 2011.

Opstart, modaliteiten en werking van het nieuwe Enthoutpark

In de overgangperiode 2009-2010 werden op initiatief van het PCS enkele bijeenkomsten georganiseerd met een aantal leden van het voormalige Costentpark. Daarin werd vooropgesteld dat, naar aanleiding van de stopzetting

▲ *Quercus palustris* 'Swamp Pygmy'

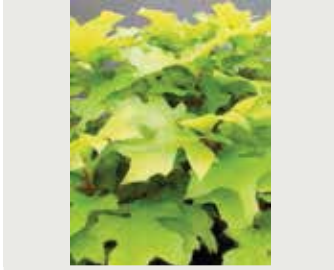
▲ *Quercus palustris* 'Isabel'

▲ *Quercus palustris* 'Green Pillar'

▲ *Aesculus californica* 'Blue Haze'

▲ *Ginkgo biloba* 'Beijing Gold'

▲ *Ginkgo biloba* 'Everton Broom'

▲ *Tilia* 'Harold Hillier'

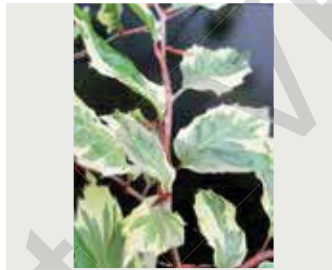
▲ *Acer negundo* 'Kelly's Gold'

▲ *Fagus sylvatica* 'Ansorgei'

▲ *Quercus cerris* 'Wodan'

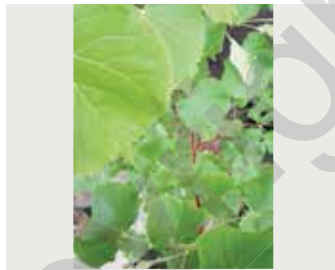
▲ *Fagus sylvatica* 'Silbertaler'

▲ *Fagus sylvatica* 'Brathay Purple'

▲ *Liriodendron* 'Ardis'

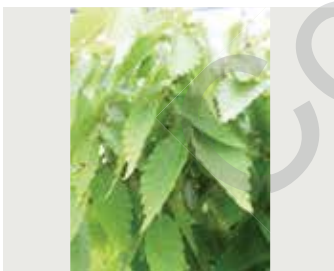
▲ *Tilia cordata* 'Winter Orange'

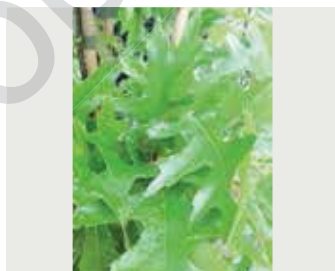
▲ *Tilia henryana* 'Arnold Select'

▲ *Aesculus indica* 'Sydney Pearce'

▲ *Zelkova serrata* 'Goblin'

▲ *Quercus palustris* 'Green Pillar'

▲ *Platanus orientalis* 'Minaret'

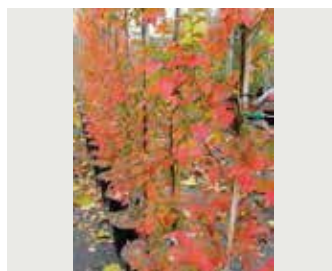
▲ *Platanus x hispanica* 'Bloodgood'

▲ *Quercus rysophylla* 'Maya'

▲ *Amelanchier lamarckii* 'Cole's Select'

▲ *Carpinus caroliniana* 'Sentinel Dries'

van het Costentpark, het PCS zich wil engageren voor een Enthoutpark in eigen beheer (onderhoud en administratie) met ondersteuning door de sector.

Bij deze nieuwe opzet ligt de nadruk op de opbouw van een collectie 'interessante en nieuwe' cultivars (geen kwekersrechtelijk beschermde gewassen/cultivars) met focus op sierbomen. Het doel van deze opzet is nieuwe cultivars aantrekken, soortechtheid verzekeren en vermeerderingsmateriaal ter beschikking stellen van geïnteresseerde boomtelers, vooraleer deze bij het gros van de telers verspreid zijn.

Het PCS stelt een perceel ter beschikking van ca. 2500 m², goed voor een aanplantcapaciteit van ca. 125 cultivars, waarbij 10% van de oppervlakte steeds beschikbaar blijft voor vernieuwing. Door het beperkt aantal bomen per soort/cultivar (vastgelegd op 2 bomen per gewas) wordt een beperkte hoeveelheid vermeerderingsmateriaal voorzien voor verspreiding naar de sector. Het is eerder de bedoeling om zo veel mogelijk cultivars op het perceel te voorzien dan grote aantallen van een zelfde cultivar.

De inbreng van de sector wordt verzekerd door overleg binnen een werkgroep van telers: de Werkgroep Enthoutpark. Telers kunnen toetreden tot deze

werkgroep na goedkeuring door de actuele leden. Uitermate belangrijk voor de goede werking van het Enthoutpark is een sterk engagement van de leden als vertegenwoordigers van de sector. De Werkgroep levert een grote bijdrage bij de selectie van nieuwigheden (melden nieuwigheden, welke zijn beschermd,...) en bij het organiseren van de aanschaf van nieuwigheden (administratief en logistiek).

In 2011 werd gestart met de aanplant van de eerste nieuwigheden. De interesse voor de aanplant vanuit de sector bleef aanvankelijk vrij beperkt. Eind 2014 bleek een vernieuwde interesse van de sector voor verdere uitwerking van dit initiatief. In 2015 werd de reeds gerealiseerde aanplant verhuurd naar een nieuwe locatie, de lijst met 'interessante nieuwigheden' werd geactualiseerd binnen de Werkgroep en de aanplant werd uitgebreid in het najaar van 2015.

Momenteel zijn er 75 gewassen aangeplant op het vernieuwde Enthoutpark. Vermeerderingsmateriaal voor een aantal van deze cultivars zal beschikbaar zijn vanaf juli-augustus 2016.

Praktisch

Principieel kan iedere boomteler vermeerderingsmateriaal bekomen van

het Enthoutpark, mits lidmaatschap van het PCS en/of het Waarnemings- en Waarschuwingssysteem. De praktische regeling voor de afname van het vermeerderingsmateriaal is vooral gericht op een zo groot mogelijk bereik van geïnteresseerde telers (per teler een beperkt aantal takken per snijbeurt en per cultivar) en een zo eenvoudig mogelijke administratieve afwikkeling.

Van zodra vermeerderingsmateriaal ter beschikking kan worden gesteld van de boomtelers (juli-augustus 2016), zal een lijst met de aangeplante nieuwigheden beschikbaar zijn op het ledengedeelte van de website van het PCS. Dit zal ook via mailing bekendgemaakt worden.

Voor meer informatie of voor een bezoek aan het Enthoutpark kan u steeds contact opnemen met onderstaande contactpersonen van het PCS:

Filip Rys, Coördinator Boomkwekerij,
T: 09/353.94.73
E: filip.rys@pcsiernteelt.be

Frank Lagaert, praktische coördinatie
Enthoutpark, T: 09/353.94.94 ■

Onderzoek met steun van de Vlaamse Overheid, het Agentschap Innoveren & Ondernemen, de Europese Unie, de Provincie Oost-Vlaanderen, Boerenbond, AVBS, dé sierteelt- en groenfederatie, de Koninklijke Maatschappij voor Landbouw en Plantkunde en KBC Bank & Verzekering.